

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА МЕДІАПРОДЮСУВАННЯ ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА

СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МЕДІЙНОМУ ТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСАХ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції
22 травня 2024 року
м. Київ**

Київ
2024

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА МЕДІАПРОДЮСУВАННЯ ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА

SOCIAL COMMUNICATION TRENDS IN THE MEDIA AND SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL DISCOURSES

**Materials
All-Ukrainian Scientific and Practical
Conference
May 22, 2024
Kyiv**

Kyiv
2024

Рецензенти:

Тріщук О. В., доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри видавничої справи та реагування КПП ім. Ігоря Сікорського,

Андрійчук М. Т., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри видавничої справи та реагування КПП ім. Ігоря Сікорського

Редколегія:

Шпак В. І., д-р іст. наук, **Фіголь Н. М.**, д-р наук із соц. комунік.,

Сошинська В. Є., канд. наук із соц. комунік., **Єжижанська Т. С.**, ст. викл.,

Клименко Г. В., викл.

Рекомендовано до друку

вченою радою Факультету журналістики

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

(протокол № 6 від 07.08.2024 р.)

Соціокомунікаційні тенденції в медійному та науково-освітньому дискурсах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 22 травня 2024 р.) / упоряд. Н. М. Вернигора. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. 246 с.

УДК 655.021

© Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, 2024

© Автори, 2024

З М І С Т

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ І СУЧАСНІ МЕДІАТЕХНОЛОГІЇ: ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ ТА НАУКОВИЙ ДИСКУРСИ

Белофастова Т. Ю. Етичність як принцип публічної комунікації	10
Волошин А. В. Сучасна українська поезія в кризових умовах	13
Гиріна Т. С. Перцепція мемів в культурі медіаспоживання українців	16
Гришук К. С. Дошкільна література: Україна та світ	20
Дараган С. В. Тематичний подкаст як актуальне джерело сучасної комунікації ..	24
Коваленко А. В. Реаліті-шоу як засіб реалізації лінійного образу мовної особистості	27
Несененко О. М. Комунікативні стратегії в нових медіа для дітей (на прикладі проєкту «МаліОК»)	29
Новицька М. В. Українські вебплатформи літературної тематики: сучасний стан конкурентного середовища	33
Фруктов С. С. Когнітивні технології в медіа: теоретико-методологічний аспект ...	36

КОМУНІКАЦІЯ У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ: ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ АСПЕКТИ

Анохіна Є. В. Читацький щоденник як практика популяризації читання: український та закордонний досвід	41
Бурлачук Ю. В. Ринок електронних видань в Україні	45

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ І СУЧАСНІ МЕДІАТЕХНОЛОГІЇ: ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ ТА НАУКОВИЙ ДИСКУРСИ

ЕТИЧНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП ПУБЛІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Белофастова Т.Ю.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

ETHICS AS A PRINCIPLE OF PUBLIC COMMUNICATION

Bielofastova T.

Для будь-якої комунікації в системі «людина – людина» питання етичності є вкрай важливим. У площині публічної комунікації – дотримання норм етичної поведінки є обов'язковою нормою. Зародившись за часів античності як категорія «етос», сьогодні сформовано моральний принцип публічної комунікації, який наголошує, що під час публічного виступу (публічної активності) потрібно дотримуватися етичних норм поведінки. Усі публічні дії впливають на громадську репутацію: дотримуючись людських чеснот, ми схилиємо до себе публіку. Етичний підхід до публічної комунікації – це ознака професійності.

Ключові слова: *етос, публічна комунікація, моральний принцип, репутація.*

For any communication within the «human – human» system, ethical considerations are extremely important. In the realm of public communication, adherence to ethical norms is a mandatory standard. Originating in ancient times as the category of «ethos», today there is a formed moral principle of public communication emphasizing the need to adhere to ethical norms during public appearances (public activities). All public actions influence public reputation: by adhering to human virtues, we attract the public's favor. An ethical approach to public communication is a sign of professionalism.

Keywords: *ethos, public communication, moral principle, reputation.*

Базові принципи публічної комунікації були сформовані за часів Стародавньої Греції. Серед них – «етос» – відігравав особливу роль, оскільки визначав норми (правила) поведінки в процесі публічної дії. Це були виступи ораторів, політиків, полководців, державних мужів перед громадою.

У давньогрецькій мові слово «етос» означало «звичай, звичка, характер, норів». Етимологічно пов'язане з назвою науки етика. На той час через етос

характеризували стиль оратора, характер його промов, надавали оцінку його манерам при публічних виступах.

Як одна з основних категорій класичної риторики, етос за часів Ст. Греції встановлював зразкову морально-етичну поведінку оратора, при цьому особистісне для публічного діяча було нероздільним із суспільним. Це означало: щоб говорити іншим про людські чесноти, потрібно самому бути їх носієм. Інакше неможливо довести іншим потребу в їх дотриманні. Чесність, справедливість, доброта, терпимість та інші – визначають людське в людині. Як промовець може бути переконливим у своїй промові про чесність, якщо в його послужному списку є справи про хабарництво? Як спікер може закликати публіку дотримуватися справедливості в оцінках, коли в якійсь публічній історії давав брехливі свідчення?

Спираючись на оцінку науковців щодо етосу в риторичі та розгляд публічного виступу як базової форми публічної комунікації, можемо стверджувати, що без цього морального кодексу публічна комунікація «самознищується, перетворюється не в істину думок і почуттів, а в самообман» [4]. Отже, для сучасної публічної комунікації етос – це моральний принцип, який стверджує, що під час її здійснення потрібно дотримуватися норм етичної поведінки.

За Арістотелем, «промовець має впізнаватися слухачами як людина достойна, гідна промовляти до їхніх сердець і розуму» [4]. Сьогодні, це – питання репутації та персонального бренду. За сучасних умов, власна репутація людини, особливо публічної, у будь-якій сфері діяльності стоїть поруч із володінням професійними компетентностями та soft skills.

Оцінюючи публічні виступи, заяви, формується та коригується громадська думка щодо особи, а в разі широкої публічності – ставлення суспільства. Таким чином, дотримання етичних норм поведінки, морального кодексу публічної комунікації, сприяє формуванню позитивної репутації.

При порушенні етичності в публічному просторі зароджується осуд та недовіра соціуму. Медіа в цьому плані впливають на прискорення процесів. Прикладом можуть бути прямі трансляції засідань Верховної ради, телевізійні ток-шоу з політиками, державними чиновниками, представниками шоу-бізнесу, коли виступ учасника демонструє нахабну поведінку, нетактовність, саркастичні випадки у бік співрозмовника. Подібні відео в соціальних мережах посилюються десятками-сотнями негативних відгуків, оцінок. Відбувається ефект негативної синергії.

Одним із таких публічних «лідерів», хто порушує норми етичної поведінки, став Нестор Шуфріч. Прізвище політика, народного депутата пов'язане з багаточисельними публічними сварками і конфліктами. Проведемо аналіз однієї з таких ситуацій. Скандальна бійка на засіданні Верховної ради виникла після голосування за закон про перейменування УПЦ Московського патріархату, коли Шуфріч став вимагати від спікера ВР Андрія Парубія переголосування. Спікер замість того, щоб коректно відповісти, своєю реплікою збури

депутата: «Рішення прийняте, не біснуйтеся, бо мені доведеться вас просто перехрестити, виганяти біса» (цитовано за фрагментом відеоконтенту YouTube) [3]. До бійки приєдналося ще до десятка депутатів. Така недопустима публічна поведінка представників влади, яка транслювалася у відео в 1 хвилину, набрала 177 262 перегляди.

Пам'ятаємо знайомий вислів Альфреда Нобеля: «Хороша репутація важливіша, ніж чиста сорочка. Сорочку можна випрати, репутацію – ніколи» [1].

Як комунікувати і «залишатися етичним» – це питання стало центровим на Форумі з комунікацій для соціальних та поведінкових змін, який пройшов на українських майданчиках в рамках проєкту ЄС. Мета – розвиток етичних засад комунікації для розвитку громадянського суспільства в Україні.

На думку, Павла Худа, учасника Форуму, етика в комунікаціях виходить за рамки традиційного розуміння і стає ознакою професіоналізму. «Етика не в тому, чи наш текст містить або не містить нецензурні формулювання – це базові речі, які апіорі не дозволяються. Етика в тому, наскільки ми зуміли бути професійними в тому, що ми робимо» [5].

На Форумі були спрогнозовані ключові навички для успішної комунікації. Це:

- психічна гнучкість та комплексне вирішення проблем;
- критичне мислення;
- креативність (творчість);
- людські чесноти (навички володіння ними);
- міждисциплінарний підхід.

Як ми бачимо, етичність займає одну з позицій, а відтак потрібно кожному розвивати в собі людські чесноти та мотивувати інших розвивати їх, адже це може сприяти успіху в цілому.

Ми не піднімаємо зараз питання правового регулювання дії морально-етичних норм або їх порушення. Нас, швидше, цікавить питання, як можна сприяти «життєздатності» принципу моральності в публічній комунікації? Відповідь на це питання мають дати освітньо-професійні програми підготовки фахівців. Так, в ОП об1.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю» бакалаврського рівня вищої освіти, підготовка здобувачів за якою здійснюється у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка, закладені освітні компоненти, які формують розуміння важливості дотримання стандартів етики у професійній діяльності («Правові та етичні основи рекламної і PR-діяльності») та в публічній комунікації («Майстерня публічної комунікації»).

Список використаних джерел:

1. Альфред Нобель про війну, смерть та надію: 10 цитат. *Depo.ua* : вебсайт. URL: <https://www.depo.ua/ukr/svit/stali-izvestny-korotkie-spiski-premii-kniga-godavvs--09122014123700> (дата звернення: 20.04.2024).
2. Белофастова Т.Ю. Робоча програма навчальної дисципліни «Майстерня публічної комунікації» для бакалаврів освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» денної форми. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка. 2023.

3. Засідання Верховної ради. Шуфрич побився з Березою. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CKDlGOUi8cY> (дата звернення: 21.04.2024).
4. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2003. 311 с.
5. Не тисни на мене: як правильно комунікувати соціально важливі питання та залишатись етичним. Key points з майстер-класу про ефективні комунікації для соціальних та поведінкових змін. *Marketing Media Review : вебсайт*. URL: <https://mmr.ua/ru/show/ne-tisni-na-mene-yak-pravilno-komunikuvati-sotsialno-vazhlivi-pitannya-ta-zalishatisya-etichnim> (дата звернення: 18.04.2024).
6. Що таке репутація людини та як нею керувати? *MEDIA VGR : вебсайт*. URL: http://mediavgr.com/sho_take_reputaciya_lyudunu (дата звернення: 18.04.2024).

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ПОЕЗІЯ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Волошин А. В.,

студентка Факультету журналістики

кафедри медіапродюсування та видавничої справи,

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Шпак В. І.,

доктор історичних наук, професор

CONTEMPORARY UKRAINIAN POETRY IN CRISIS CONDITIONS

Voloshyn A.

Сучасна українська поезія в кризових умовах є актуальною темою для дослідження, оскільки вона відображає стан суспільства та реакцію митців на виклики сьогодення.

Мета цього дослідження полягає у висвітленні особливостей розвитку української поезії в умовах кризи, аналізі її тематики, образності та стилістичних засобів.

Наукова новизна полягає у комплексному аналізі сучасної української поезії в контексті кризових явищ та виявленні її характерних рис. Перспективи подальших розвідок передбачають дослідження впливу кризових умов на інші жанри української літератури та компаративний аналіз із зарубіжними літературами.

Ключові слова: сучасна українська поезія, криза, тематика, образність, стилістика, літературний процес.

Contemporary Ukrainian poetry in crisis conditions is a relevant topic for research, as it reflects the state of society and the reaction of artists to the challenges of today.

The purpose of this study is to highlight the features of the development of Ukrainian poetry in a crisis, to analyze its themes, imagery, and stylistic means.